

Mayors for
Economic Growth

Презентація 4

Розробка Плану місцевого економічного розвитку: Аналіз місцевої економічної ситуації

Структура Плану місцевого економічного розвитку

- Передмова Мера
- Резюме плану
- Зміст
- Перелік таблиць, схем та скорочень
- Вступ до плану
- Процес розробки плану місцевого економічного розвитку
- Аналіз місцевої економічної ситуації

Структура Плану місцевого економічного розвитку

- Аналіз сильних і слабких сторін, можливостей, загроз (SWOT-аналіз)
- Бачення та цілі (включаючи очікувані результати)
- План дій
- Схема фінансування
- Показники та механізми моніторингу

Редакційна група по розробці плану місцевого економічного розвитку

- Рекомендована кількість членів робочої групи з розробки плану - принаймні чотири особи;
- Радник з місцевого економічного розвитку очолює групу, яка в ідеалі складається з представника органу місцевого самоврядування, а також представника (-ів) від бізнесу та громадянського суспільства;
- Партнерство в інтересах місцевого економічного розвитку забезпечить різносторінню інформацію, аналітичні матеріали, висновки, заключення, результати досліджень та ідеї заходів.

Вступ до Плану місцевого економічного розвитку

- Див. Роздатковий матеріал 1, який був складений на основі Рекомендацій щодо структури та змісту Планів місцевого економічного розвитку!

Аналіз місцевої економічної ситуації

- Аналіз структури місцевої економіки;
- Аналіз кожного з тематичних блоків Ініціативи «Мери за економічне зростання».
- *Аналіз має бути стислим, точним і представляти лише результати проведеного аналізу, а не включати всю інформацію та дані, що лежать в його основі. Це потребує обробки та аналізу даних, а також роз'яснення результатів.*
-

Джерела даних

- Статистичні дані
- Відомчі документи
- Плани та проекти, що були розроблені раніше
- Контент-аналіз
- Нагляд
- Дослідження
- Опитування
- Групові дослідження (фокус-групи)
- Зустрічі з громадськістю

Жодне з джерел не може надати всю необхідну інформацію – тому необхідно звертатись до декількох одночасно.

Збір та аналіз даних...

- Дані – не є реальністю. Це лише індикатори реальності. Дані можуть бути **кількісними** (які можна обробляти, розділяти, об'єднувати та розглядати під різними кутами) та **якісними**.
- Необхідно зібрати, вивчити, проаналізувати, та зрозуміти дані, щоб розібратись в тому, що за ними стоїть.
- Слід ставити правильні питання для того, щоб відібрати потрібні дані, а після їх отримання вірно поставлені питання допоможуть пояснити їх значення.
- Найчастіше даних не вистачає, тому необхідно вміти робити реальні висновки на основі інформації, що є в наявності.

... але іноді даних буває так багато, що можна заплутатись

BRAND CAMP

by Tom Fishburne

ПАРАЛІЗУЮЧА АНАЛІТИКА

ОЧІКУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЧЕРГОВОГО
ДОСЛІДЖЕННЯ ВІДКИНЕ НАС НА ТРЕТЄ МІСЦЕ НА
РИНКУ, АЛЕ Я ВВАЖАЮ, ЩО НАМ ПРОСТО
НЕОБХІДНО ПРОТЕСТУВАТИ НОВИЙ РОЗМІР
ШРИФТУ

© 6/21/04 To DAD

SKYDECKCARTOONS.COM

Види даних

- **«Точна» (кількісна) інформація**
 - Факти, часто кількісно вимірювані (цифри), які є предметом статистичного опрацювання
 - Джерела: офіційна статистика, відомчі документи, анкети, опитування
 - Повинна бути достовірною (правильною) та актуальною
- **«М'яка» інформація (неофіційна)**
 - Особисті думки, наміри, оцінки, прогнози, очікування
 - Джерела: опитування, фокус-групи, «мозковий штурм», анкетування
 - Повинна отримуватись від представників всіх зацікавлених сторін (груп)

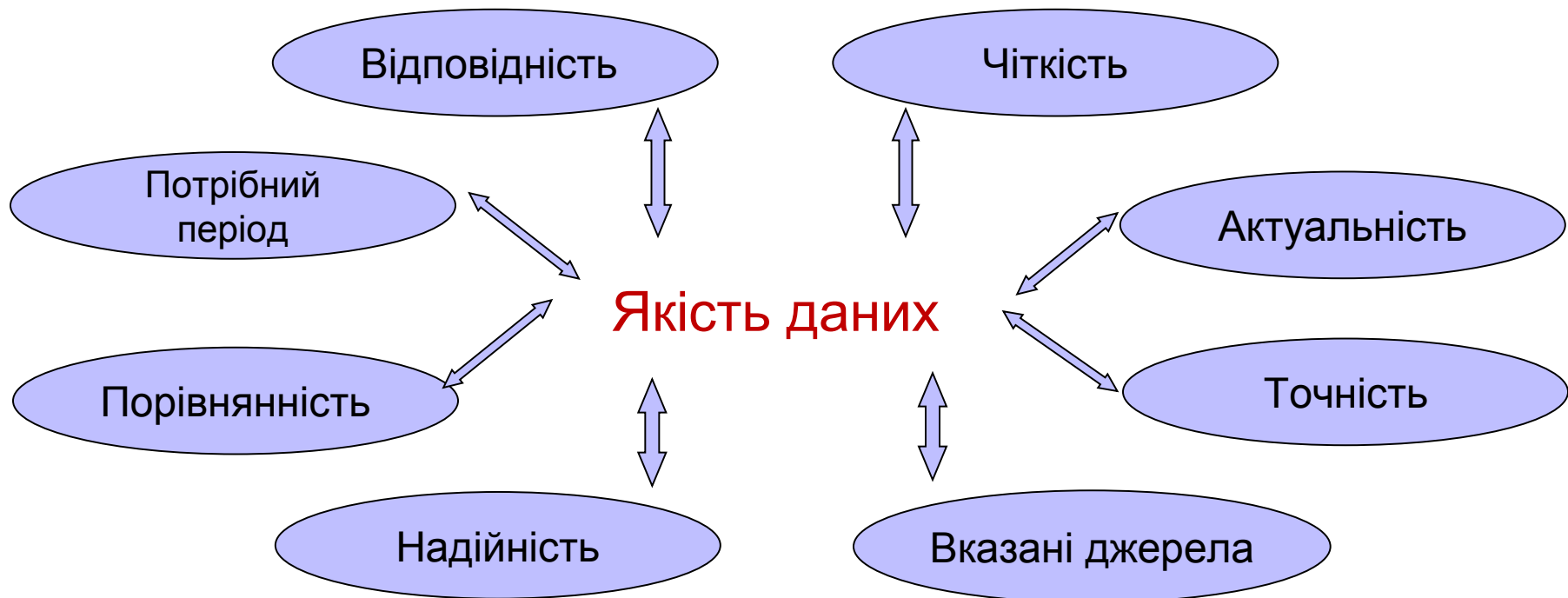
Первинна та вторинна інформація

- **Вторинне дослідження**
 - Кабінетні дослідження – з використанням доступних даних
 - ПЕРЕВАГИ: низькі витрати, не потребує значних трудовитрат та часу
 - НЕДОЛІКИ: використання існуючої інформації – дані з других рук, не відносяться напямую до «нашої» проблеми
- **Первинні дослідження**
 - Польові дослідження – збір нової, раніше не існуючої інформації
 - ПЕРЕВАГИ: «сфокусовані», точно відповідають потребам
 - НЕДОЛІКИ: високі витрати, необхідні значні трудовитрати та час
 - Різні методи, які часто потребують спеціальних навичок

Спочатку необхідно зібрати всю наявну інформацію, а потім провести первинні дослідження

Перевірка даних

Аналіз структури місцевої економіки

- *Аналіз ситуації в секторах і підсекторах економіки повинен бути достатнім для того, щоб дати відповідь на ключове питання: «**Які сектори або підсектори партнери вважають найбільш перспективними з точки зору зростання, розвитку та зайнятості на основі наявних даних та досвіду?**»*
- Потрібно визначити зацікавлених гравців (партнерів) в приватному секторі (якщо цього ще не було зроблено).

Класифікація підприємств за розміром

	Мікро	Малі	Середні	Великі
Кількість працівників	≤ 10 осіб	≤ 50 осіб	Компанії, що не відповідають критеріям мікро, малих або великих підприємств	> 250 осіб
Річний обіг	≤ 2 млн Євро	≤ 10 млн Євро		> 50 млн Євро

Класифікація підприємств за видами економічної діяльності

- сільське, лісове та рибне господарство
- промисловість
- будівництво
- торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів
- транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність
- тимчасове розміщування й організація харчування
- інформація та телекомунікації
- фінансова та страхова діяльність

Класифікація підприємств за видами економічної діяльності

- операції з нерухомим майном
- професійна, наукова та технічна діяльність*
- діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування**
- освіта
- охорона здоров'я та надання соціальної допомоги
- мистецтво, спорт, розваги та відпочинок
- надання інших видів послуг

Аналіз структури місцевої економіки

- Яка компанія (або галузь) на сьогоднішній час є найбільш ефективною з точки зору річного обороту/прибутку з урахуванням їх розміру?
- Які компанія (або галузь) була найбільш швидкозростаючою в останні два роки?
- Яка компанія (або галузь) залучена до найбільшої кількості місцевих ланцюжків створення вартості?
- Яка компанія/галузь у значній мірі покладається на місцевих постачальників та місцеві ресурси при створенні ланцюжка вартості?
- Товари та/або послуги яких компаній (галузі) є «візитівкою» громади (території)?

Робота в невеликих групах і презентація результатів

Див. Роздатковий матеріал 2 і після обговорення в невеликих групах сформулюйте результати. Будьте готові презентувати їх решті учасників.

Аналіз тематичних блоків, що є основою місцевого економічного розвитку

Аналіз тематичних блоків, що є основою місцевого економічного розвитку

Аналіз всіх тематичних блоків повинен враховувати дані, інформацію та досвід, а також точки зору:

- представників приватного сектору, отримані головним чином на основі опитувань фокус-груп;
- суб'єктів державного сектору;

А також, в залежності від тематики:

- інших зацікавлених сторін

Аналіз тематичних блоків, що є основою місцевого економічного розвитку

В процесі обговорення, головну увагу слід привернути до:

- існуючих потреб;
- існуючих умов;
- майбутніх потреб/попиту (особливо з урахуванням планів розвитку приватного сектору).

Міжсекторальна співпраця та взаємодія на місцевому рівні - аналіз

Основне питання для обговорення:

«Які форми і механізми співпраці на місцевому рівні необхідні для стимулювання місцевого економічного розвитку та яким чином можна їх реалізувати виходячи із існуючих умов?»

Міжсекторальна співпраця та взаємодія на місцевому рівні - аналіз

Назва та/або функція (сфера/тема, до якої відноситься співпраця)	Залучені організації/ особи	Досягнення	Оцінка: успішне або неуспішне

Міжсекторальна співпраця та взаємодія на місцевому рівні - аналіз

Визначте, узгодьте між собою та презентуйте іншим учасникам:

- Основні форми успішного співробітництва;
- Основні необхідні умови для успішного співробітництва (виходячи із досвіду);
- Основні сфери/теми/питання до яких відноситься співробітництво;
- Будь-які інші ключові сфери, в яких співробітництво має відбуватися, але поки що відсутнє.

Ці дані допоможуть скласти короткий узгоджений текст та визначити подальші дії в даній області.

Робота в невеликих групах та презентація результатів

Див. роздатковий матеріал 3 і після обговорення в невеликих групах сформулюйте результати. Будьте готові презентувати їх решті учасників.

Прозора, вільна від корупції адміністрація, що сприяє розвитку бізнесу - аналіз

Однією із основних функцій місцевої адміністрації є **створення сприятливого бізнес середовища** для представників приватного сектору та громадянського суспільства на місцевому рівні.

Відкрите, прогнозоване та прозоре бізнес середовище є передумовою для формування життєздатної, ефективної та здорової системи в цілому.

Нульова терпимість до корупції місцевих органів влади та їх прихильність принципам ефективного управління є передумовами підвищення довіри до влади з боку ділових кіл, громадянського суспільства, а також підвищення загального рівня задоволеності громадян.

Прозора, вільна від корупції адміністрація, що сприяє розвитку бізнесу - аналіз

В галузях, причетних до місцевого економічного розвитку, діючі правила та норми **САМІ ПО СОБІ** велике значення мають (*даній темі буде присвячена наступна частина тренінгу*), але вирішальне значення має **ЯКИМ ЧИНОМ** ці правила та норми вчиняються.

Окрім зацікавлених осіб, **до публічного іміджу місцевих органів влади** уважно відносяться і іноземні суб'єкти, наприклад, зарубіжні інвестори. Для них імідж є **фактором**, що впливає на прийняття рішення про співпрацю.

Прозора, вільна від корупції адміністрація, що сприяє розвитку бізнесу - аналіз

Під час проведення даного аналізу потрібно **визначити потреби та поточну ситуацію в галузі надання послуг для розвитку бізнесу**(включаючи спосіб їх надання), а також **недоліки в цій галузі і можливі форми сприяння в майбутньому**.

Аналіз необхідно провести у тісному діалозі з представниками приватного сектору та відповідними організаціями державного сектору (муніципалітету тощо). Під час проведення аналізу необхідно визначити наявність тої чи іншої послуги або форми сприяння не тільки на папері, але й на практиці, врахувавши ступінь її доступності та прозорості, хто і яким чином може нею скористатися, чи корисна послуга тим, кому вона призначена.

Прозора, вільна від корупції адміністрація, що сприяє розвитку бізнесу – аналіз

Можливі послуги з підтримки розвитку бізнесу:

- Інформаційні та консалтингові послуги (інформація про певну продукцію, ринки, професійні консультації, і т.д.);
- Підтримка кооперації серед підприємців та формування бізнес кластерів;
- Підтримка розвитку місцевих ланцюгів вартості.

Навіть якщо орган місцевого самоврядування не надає такі послуги, мін міг би сприяти наданню таких послуг у **громаді іншими організаціями та установами.**

Прозора, вільна від корупції адміністрація, що сприяє розвитку бізнесу - аналіз

- Цей аналіз проводиться шляхом інтерв'ю, дослідженням та обговоренням ;
- Може статися, що в громаді відсутні надавачі необхідних послуг (тобто такі послуги можуть бути надані сторонніми організаціями наприклад, міжнародні банки, донорські організації, державні агенції розвитку, ітд);
- Можливо окремі послуги можуть буди надані в результаті іноваціного державно приватного партнерства на місцевому рівні.

Прозора, вільна від корупції адміністрація, що сприяє розвитку бізнесу - аналіз

Галузь (зростання)/ або підгалузь)	Основні проблеми, які можливо вирішити з допомогою послуг з підтримки бізнесу
Всі галузі (по горизонталі)	
Галузь (підгалузь) 1	
Галузь (підгалузь) 2	
Галузь (підгалузь) 3	

Робота в невеликих групах і презентація результатів

Див. Роздатковий матеріал 4 і після обговорення у невеликих групах, сформулюйте результати. Будьте готові презентувати їх решті учасників.

Доступ до фінансування - аналіз

- Муніципалітети і міста можуть **інформувати** підприємців про існуючі можливості фінансування, такі як схеми мікрокредитування, національні програми підтримки підприємств, донорські програми і інструменти міжнародного фінансування тощо.
- Існують також способи розвитку **місцевих джерел фінансування** або створення передумов для появи нових: наприклад, муніципальне фінансування місцевих організацій з кредитування місцевих підприємств, створення гарантійного фонду, відкриття кредитної лінії в некомерційній організації, заохочення приватного банку до відкриття філіалу в даному муніципалітеті або заохочення місцевого банку до розширення кредитних продуктів.

Доступ до фінансування - аналіз

- Існують потреби, які складно задовольнити на місцевому рівні, але певні заходи на місцях можуть спрямувати існуючі джерела фінансування у відповідну галузь.
- Аналіз проводиться відповідно до наявних (та майбутніх) потреб/попиту та існуючих умов. Необхідно починати з більш загальної картини, а потім вдатись до деталей.
- Три основні групи мають необхідну інформацію: представники приватного сектору (потенційні та існуючі бізнесмени); існуючі фінансові установи, донорські організації; національні галузеві міністерства.

Доступ до фінансування - аналіз

В співробітництві з Радниками з економічного розвитку, місцевий координатор проекту розробить стислу таблицю, де будуть відображені всі види фінансової або іншої допомоги приватному сектору, що надається а) міністерствами, б) міжнародними банками і донорськими організаціями та в) благодійними або іншими організаціями.

Окрім цього, будуть визначені всі види фінансової допомоги, яка може бути направлена муніципалітетам або іншим організаціям (а саме, організаціям громадянського суспільства) для надання негрошової допомоги компаніям.

Доступ до фінансування - аналіз

Фінансова установа / донор	Категорії отримувачів кредиту (гранту)	Галузь/діяльність, якій надається пріоритет при фінансуванні	Мінімальний та максимальний розмір кредиту (гранту)	Вимоги (річний відсоток, застава, тощо)

Робота в невеликих групах і презентація результатів

Див. Роздатковий матеріал 5 і після обговорення у невеликих групах, сформулюйте результати. Будьте готові презентувати їх іншим учасникам.

Земельні ресурси та інфраструктура – аналіз

- **Бізнес-інфраструктура** включає в себе основні робочі площі, бізнес-інкубатори, промислові зони (нові та діючі), науково-технічні парки, тощо.
- Проекти в цій галузі можуть бути великими, складними та доволі ризикованими, тому необхідно, щоб **орган місцевого самоврядування та приватний сектор працювали разом** над створенням об'єктів бізнес-інфраструктури та забезпечували їх придатність для використання, користь та економічність і фінансову життєздатність.
- Як мінімум всі об'єкти потребують **інснування діячої інфраструктури базового рівня** для забезпечення їх підключення до комунальних (вода, електрика, газ) та інших важливих послуг (телефон, інтернет).

Земельні ресурси та інфраструктура – аналіз

Послідовність роботи при проведенні цього аналізу є наступною:

- Консультацій з приватним сектором (бізнесом);
- Аналіз існуючих пропозицій і їх відповідність попиту;
- Складання переліку всіх об'єктів, які знаходяться в державній (муніципальній) власності, які потенційно можна задіяти;
- Співвіднесення майбутніх потреб з вільними земельними ділянками, які є найбільш перспективними для використання;
- Складання «короткого списку» ділянок, що найбільш відповідають зазначеним цілям;
- Порівняння отриманого списку з результатами фінансового аналізу з метою виявлення можливих джерел фінансування.

Земельні ресурси та інфраструктура – аналіз

Назва інфраструктури, яка необхідна для представників приватного сектору	Рівень забезпечення на сьогодні	Потреби розвитку інфраструктури у найближчі 6 років	Земельні ділянки громади, які можливо використати
--	---------------------------------	---	---

Робота в невеликих групах і презентація результатів

Див. Роздатковий матеріал 6 і після обговорення у невеликих групах, сформулюйте результати. Будьте готові презентувати їх решті учасників.

Правова та інституційна база – аналіз

Визначте та стисло опишіть:

- Найбільш **необґрунтовані регуляторні акти та інші адміністративні проблеми**, з якими зіштовхуються ділові кола (потенційні підприємці, діючі підприємці та великі інвестори).
- **Негативний вплив адміністративних бар'єрів** (що конкретно відбувається або не відбувається через них)
- **Хто може вирішити ці проблеми?**

Правова та інституційна база – аналіз

Кроки, як необхідно здійснити:

- Запросити як мінімум двох діючих підприємців - представників п'яти найбільших галузей або підгалузей та попросити їх скласти список основних **адміністративних процедур**, які вони повинні пройти (проходити) для здійснення підприємницької діяльності, вказавши відповідний адміністративний орган, що контролює зазначену процедуру;
- Попросити вказати які з процедур представляють **найбільшу проблему** (потребують довгого часу для рішення, складні, потребують багато витрат, ітд);

Правова та інституційна база – аналіз

Необхідні кроки:

- Визначте всі сфери діяльності/питання **в яких задіяна місцева агенція**. Потім обговоріть ці питання з її представниками, щоб **визначити їх точку зору**;
- Обговоріть можливі шляхи вирішення цих проблем (або їх часткового вирішення), які знаходяться у компетенції **місцевих органів влади**.

Правова та інституціональна база – аналіз

Визначені проблеми в сфері регулювання	Рівень негативного впливу (високий/низький)	Відповідальний регулюючий орган	Можливість пом'якшення/покращення на місцевому рівні (опишіть детально кроки/дії)

Робота в невеликих групах і презентація результатів

Див. роздатковий матеріал 7 і після обговорення у невеликих групах, сформулюйте результати. Будьте готові презентувати їх решті учасників.

Ricardo Hausmann - Secrets of the economic growth
<https://www.youtube.com/watch?v=2FeugaLv5Bolvfre>

Кваліфіковані трудові ресурси, інклюзивність - аналіз

- Орган місцевого самоврядування може виступати ініціатором та посередником при налагодженні зв'язків між підприємствами, службою зайнятості і сектором професійної освіти, та іншими гравцями з метою визначення методів забезпечення підприємств необхідними кваліфікованими кадрами.
- Конкретні заходи в цій галузі можуть включати в себе надання **послуг з профорієнтації** і реалізацію **програм професійної підготовки** (наприклад, навчальні програми, орієнтовані на потреби ринку праці, стажування на підприємствах ,тощо).

Кваліфіковані трудові ресурси, інклюзивність - аналіз

Мета:

- знайти баланс між існуючим і майбутнім **попитом** приватного сектору на **професійні кадри** та **пропозицією** кваліфікованих спеціалістів.

Головне завдання полягає в тому, щоб зрозуміти:

- Які професіональні кадри (спеціальності, навички) необхідні місцевим роботодавцям на часі та в перспективі;
- Які навички вже маютьесья;
- Які професійні навички потрібно розвивати, для того, щоб некваліфіковані, безробітні або інші неактивні особи могли знайти роботу, а також з метою забезпечення зростання приватного сектору.

Кваліфіковані трудові ресурси, інклюзивність - аналіз

Які кроки потрібно здійснити:

Вивчіть рекомендації роздаткового матеріалу 8 та дотримуйтесь їх.

Робота в невеликих групах і презентація результатів

Див. роздатковий матеріал 8 та після обговорення у невеликих групах, сформулюйте результати. Будьте готові презентувати їх іншим учасникам.

Зовнішнє позиціонування та маркетинг – аналіз

- **Привабливість територіальної одиниці – фактори** які могли б сприйматися як позитивний **імідж** громади.
- Такі фактори, зазвичай не пов'язані лише з рівнем сприятливості **бізнес середовища**. До них також відноситься рівень **якості життя, фізичної, екологічної та культурної привабливості** територіальної одиниці.
- Створення позитивних факторів потребує спільних зусиль **органів місцевого самоврядування, приватного сектору та громадськості**.

Зовнішнє позиціонування та маркетинг – аналіз

- Необхідно провести опитування членів громади, включаючи школярів, з метою зібрати думки та ідей. У мешканців, як правило, є багато міркувань відносно того, яким би вони хотіли бачити своє місто (район, поселення). Спитайте, що вони думають про населений пункт, в якому вони живуть, і як, на їх думку, воно сприймається зі сторони.
- Дізнайтесь у людей, які живуть **за межами територіальної громади** (наприклад, у мешканців інших населених пунктів області, де вона розташована), думку про ваше місто, село, селище, ОТГ.

Це допоможе отримати уявлення про **реальний імідж вашого міста (села, селища ,ОТГ)** з точки зору як членів громади так і мешканців інших населених пунктів.

Зовнішнє позиціонування і маркетинг – аналіз

Які позитивні риси наш муніципалітет проектує у зовнішнє середовище	Ступінь важливості (1-5)	Які негативні риси наш муніципалітет проектує у зовнішнє середовище	Ступінь важливості (1-5)
Можливі заходи з покращення іміджу, які можна було б відносно легко реалізувати			

Робота в невеликих групах та презентація результатів

Див. роздатковий матеріал 9 і після обговорення у невеликих групах, сформулюйте результати. Будьте готові презентувати їх решті учасників.